

plné moci, obsažených ve čl. 47 a 50. obch. zák. a § 28 zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák., vztahuje se plná moc obchodního pomocníka na všechna právní jednání, která sebou nese obor činnosti principálem mu přikázaný vůči třetím osobám. Nerozhoduje pouhá vůle principálůva, ani právní poměr mezi principálem a obchodním pomocníkem, nýbrž vnější, totiž třetím osobám poznatelné chování se principálovo ohledně udělení plné moci a jmenovitě skutečné zaměstnání a principálem trpěné vnější vystupování obchodního pomocníka v podniku. Nebylo-li v projednávaném případě na venek poznatelné, že jest jen technickým správcem továrny, a trpěla-li společnost, by na venek jako všeobecný zmocněnec vystupoval, obchody sám bez odvolávání se na jednotlivé zvláštní příkazy uzavíral, korespondenci a účty podpisoval, dlužno přisvědčiti nižším soudům, že se jeho plná moc vztahovala i na komerční správu podniku a opravňovala ho i ke stornování obchodu, o nějž jde. Opačných výpovědí Jaroslava K-a a Františka H-a může se žalující společnost dovolávat jen pro posouzení vnitřního poměru mezi K-em a společností, ale nikoli pro posouzení K-ovy oprávněnosti vůči třetím osobám. Aby v tomto směru padaly na váhu, musilo by býti jimi tvrzeno a prokázáno, že omezení K-ovy plné moci bylo žalované firmě známo neb aspoň poznatelné, což se nestalo. Naopak byla uvedenými výpověďmi závaznost K-ova ujednání v tomto případě potvrzena. K. i H. totiž seznali, že K. měl k uzavření sporného obchodu se žalovanou firmou zvláštní příkaz za obvyklých podmínek, tedy příkaz jen všeobecný, ponechávající jeho osobnímu uvážení široké pole. Dle čl. 47 obch. zák., který se vztahuje i na zmocnění k jednotlivým obchodům, byl K. tímto příkazem zmocněn nejen k uzavření kupní smlouvy samé, nýbrž i ku všem vyjednáváním se žalovanou firmou, která s tímto obchodem souvisela a dle §u 1009 obč. zák. byl přímo povinen učiniti sám vše, čeho bylo třeba, by žalující společnost při tomto obchodě neutrpěla škody. Tato povinnost zahrnuje v sobě i zmocnění k dalším právním jednáním, k tomu účelu potřebným. Když tedy žalovaná firma vytkla protizákonnou a trestní jakost dodaného zboží a když K. o správnosti výtky se přesvědčil, byl v důsledku příkazu, by dotýčný obchod uzavřel, oprávněn i k jeho stornu. Storno jest pro žalující společnost závazné, a žaloba jest neodůvodněna.

Čís. 2592.

Ten, kdo byl ustanoven výlučným zástupcem firmy pro určitý obvod za provisi z ujednaných obchodů, nemůže se domáhati na zmocniteli, by sdělil mu veškeré zásilky do obvodu onoho fakturované a správnost toho stvrdil přísahou.

Zástupce pro určitý obvod není obchodním pomocníkem ve smyslu zákona ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.

(Rozh. ze dne 8. května 1923, Rv I 1574/22.)

Smlouvou ze dne 16. srpna 1919 ustanovila žalovaná firma žalobce zástupcem pro Belgii a Holandsko za 15%ní provisi fakturované ceny. Žalobou domáhal se žalobce 1. by žalovaná byla uznána povinnou, sdě-

liti do 14 dnů žalobci fakturované ceny všech dodávek do Belgie a Holandska v době od 18. srpna 1919 do 14. června 1922, pokud fakturované částky již došly (u belgických nebo holandských bank na účet žalované byly vplaceny) a do provisního účtu nebyly pojaty, 2. by žalovaná složila přísahu na dotvrzení správnosti těchto údajů a provisní rozvahy, 3. by žalovaná sdělila žalobci fakturované ceny všech dodávek do Belgie a Holandska v době od 15. června 1922 do 31. července 1922, pokud fakturované částky již došly (u belgických nebo holandských bank na účet žalované byly vplaceny) a do provisního účtu nebyly pojaty a by mu zaplatila na základě takto zjištěných údajů provisi. Procesní soud první stolice žalobě ad 1. vyhověl, ad 2. ji zamítl vůbec a ad 3. pro tentokráte. Žalobce napadl rozsudek prvního soudu ad 2. a ad 3., pokud byla pro tentokráte zamítnuta žalobní žádost o placení provise; žalovaný odvolal se do výroku ad 1.

Odvolací soud nevyhověl odvolání žalobcovu, vyhověl však odvolání žalovaného a zamítl i žalobní žádost ad 1. Důvody: Odvolání strany žalující brojí proti tomu, 1. že první soud zamítl žalobní žádost, by žalovaný byl uznán povinným správnost údajů ohledně fakturních cen dodávek zboží do Belgie a Holandska přísahou stvrditi a 2. že soud zamítl také další odstavec žalobní žádosti, ve kterém bylo navrženo odsouzení žalovaného, by zaplatil provise, vypadající na fakturní ceny oněch dodávek. Soud první stolice, zamítнув obě tyto žádosti, rozhodl správně a soud odvolací jeho právní stanovisko schvaluje. Nemá zde místa ustanovení čl. XLII. uvoz. zák. k c. ř. s., jež dle výslovného svého znění má za předmět udání jmění a dluhů, kdežto o přísežném potvrzení správnosti a úplnosti účtu zmínky se v něm nečiní. A ani v jiných zákonných ustanoveních, vztahujících se na složení účtu, není předpisu, ukládajícího za povinnost složení přísahy, což platí i o zvláštním, na právní poměr stran se vztahujícím předpisu §u 10 zákona ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák., který agenta sice opravňuje k žádání, by mu obchodní knihy k nahlédnutí byly předloženy, aneb, aby mu výpis z knih byl odevzdán, nepropůjčuje mu však nároku požadovati, by majitel obchodu správnost účtu odpřisáhl. Co se pak týče otázky ad 1. jest jasno, že zaplacení může býti vymáháno jen, když jde o peníz, číselně zjištěný, kdežto zde jde o účet, jehož správnost a úplnost teprve zjištěna býti musí, takže není dosud patrné, zda má žalobce vubec něčeho k pohledávání a kolik. Z té příčiny bylo odvolání žalobcovo zamítnouti. Odvolání žalovaného. Jest správné, ustrojuje-li první soud právní poměr stran na základě ustanovení zákona ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák., a stanoví-li povinnost žalovaného ku složení účtu (odevzdání výpisu z obchodních knih) z důvodu ustanovení §u 10 cit. zák. Avšak odvolací soud je toho názoru, že dlužno klásti též váhu na ustanovení smlouvy ze dne 16. srpna 1919, že placení provise státi se má dvakrát ročně, koncem července a koncem ledna, v čemž dle logického závěru (§§ 6 a 914 obč. zák.) obsažen jest závazek stran, i súčtování v těchto termínech prováděti. Toto ustanovení smlouvy jest známo a lze proto z něho při řešení sporu těžiti. Učiní-li se tak, následuje z toho, že, když žaloba byla podána dne 2. dubna 1922, byl žalobce oprávněn naléhati na provedení súčtování za dobu do 31. ledna 1922 a

nikoli za dobu dále sahající, takže právní posouzení prvního soudu, který bral jako konečný termín den 14. června 1922, pokládati jest v tomto směru za nesprávné. V žádném případě nemohl však žalobce před podáním žaloby žádati vyúčtování za dobu sahající dále, než kdy žaloba byla podána, což bylo dne 2. dubna 1922. Nesporně, že žalovaný, který dne 20. května 1922 podal žalobní odpověď, přiložil k ní vyúčtování, vztahující se na belgické a holandské dodávky až do konce dubna 1922, které doručeno bylo žalobci k rukám jeho právního zástupce dne 23. května 1922. Toto vyúčtování jest v opisu při soudních spisech a stalo se též předmětem ústního jednání ze dne 14. června 1922 a žalovaný na ně též odpovídal. Žalovaný tedy své povinnosti, třeba až po žalobě, vyhověl a na něco více strana žalující práva neměla. Že žalobce vytýkal, že vyúčtování to jest neúplné, že obchodní spojení mezi stranami bylo obsáhlejší, jest nerozhodné, neboť o správnosti toho vyúčtování nemůže rozhodnuto býti v tomto sporu, nýbrž může o ní rozhodnuto býti v případném zvláštním sporu účetním (viz rozh. býv. nejv. soudu ze dne 17. října 1910, čís. 11513). Ostatně jest z přiloženého účtu patrné, že vztahuje se též i na obchodní spojení, při němž platy prostředkovány byly bankami, žalobcem při ústním jednání dne 14. června 1922 jmenovanými. Soud první, jenž tomuto vyúčtování pro jeho domnělou neúplnost odepřel povahu účtu, posoudil tudíž v tomto směru věc nesprávně. Ježto žalovaný své povinnosti za sporu učinil zadost, bylo žalobu i v tomto směru zamítnouti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalobcovu.

D ů v o d y:

Dovolání uplatňuje pouze důvod Šu 503 čís. 4 c. ř. s., odvolací soud posoudil však zamítnutím žaloby v podstatě věc správně po stránce právní. S dovoláním je souhlasiti, pokud zastává názor, že nelze v tomto případě použiti předpisu Šu 10 zákona o obchod. pomocnících, nýbrž že je sporný případ posuzovati jen dle ustanovení smlouvy. Žalobce nevstoupil k žalovanému ani obdobně v poměr obchodního pomocníka podle zákona ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák., ježto není tu hlavní podmínky zákona toho, totiž poměru zaměstnancova (sr. §§ 1 a 2 a slova angestellt). Žalobce převzal smlouvou výhradné zastupování žalovaného v určitém území, byl proto vůči němu v poměru zastupitelském, jehož podmínky byly mezi stranami výslovně smlouveny. Žalobce vyhradil si smlouvou tou mimo výhradné zastoupení žalovaného v Belgii a Holandsku nárok na provisi ze všech obchodů počítanou podle fakturovaných částek, jakož i závazek: »Alle Briefe und Fakturen für Belgien und Holland werden an Ihre Adresse geleitet und besorgen Sie (žalobce) von Brüssel aus die Weiterbeförderung.« Žalobce tvrdí dále, že žalovaná firma nedostála tomuto závazku, dodavši ještě za trvání této smlouvy zboží do jmenovaných zemí, aniž zaslala dopisy a faktury žalobci a vyplatila mu smlouvenou provisi, a že dokonce svěřila zastoupení pro Belgii jiné firmě. Těmito skutečnostmi není zažalovaný nárok odůvodněn. Čl. XLII. uvoz. zák. k c. ř. s. lze použiti pouze na případy, v něm výslovně uvedené, o jaký v tomto sporu nejde. Mylným jest ná-

hled dovolatelův, že jde tu o zamlčené jmění, ježto domáhá se žalobce nároku na splnění smlouvy, a podle této smlouvy mohl by žalobce jedině domáhati se toho, by žalovaný veškeré dopisy a faktury, určené pro strany, bydlící v jmenovaných zemích, zaslal jemu a by zaplatil mu ze všech fakturovaných částek smlouvenou provisi. Nezachoval-li se žalovaný ve všem podle smlouvy, může žalobce mimo to domáhati se náhrady škody pro nesplnění smlouvy, nemůže však žádati na žalovaném, by sdělil mu veškeré fakturované částky a správnost toho stvrdil přísahou, ježto tento nárok nebyl smluven a není odůvodněn zákonem. Zajisté má však žalobce nárok na provisi z fakturovaných částek, pokud mu nebyla podle smlouvy vyplacena, přes to nelze vyhověti žalobci ani v tomto směru, ježto výška dluhované provise má býti zjištěna přisežným udáním žalované strany, k němuž tuto nelze donutiti. Záleží proto na žalobci, by dříve sám zjistil tyto částky a domáhal se jich žalobou. V navrženém znění nelze žalobní prosbě vyhověti.

Čís. 2593.

Žije-li manžel ve společné domácnosti s jinou ženou, nemůže žádati od manželky, by sdílela s ním společnou domácnost, a jest povinen poskytovat jí výživné v penězích.

(Rozh. ze dne 8. května 1923, Rv I 5/23.)

Žalobě manželky, odloučeně žijící, proti manželovi na placení výživného, bylo vyhověno soudy všech tří stolic. Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Nemůže býti sporu o tom, že žalobkyně jako manželka žalovaného, má právo žádati od něho jeho majetkovým poměrům přiměřenou slušnou výživu potud, pokud žalovaný jako manžel žalobkyně této zákonné povinnosti vůči své manželce výrokem soudním nebyl sprostěn. Z druhé strany jest rovněž jisto, že manželka má povinnost sledovati manžela do společné domácnosti a že má tedy právo na slušnou výživu především v této společné domácnosti. V tomto případě však žalovaný, jak soudy nižší zjistily, znemožnil žalobkyni, své manželce, návrat do společné domácnosti tím, že žije s jinou ženou v souložnictví a s ní má ne-manželské dítě. V důsledcích toho nemůže žalovaný spravedlivě žádati, by žalobkyně slušnou, zákonně jí patřící výživu opatrovala si ve společné domácnosti s ním, a musí proto své zákonné povinnosti k výživě žalobkyně jako své manželky dostáti tím, že žalobkyni platiti bude jeho majetkovým poměrům přiměřenou výživu tak dlouho, dokud této své zákonné vyživovací povinnosti nebude sprostěn výrokem soudním. Myslí-li žalovaný, že v cestě sporu o rozvod manželství se žalobkyní má právo domáhati se toho, by byl sprostěn poskytování slušné výživy žalobkyni, bude jeho věcí, by tuto cestu nastoupil. Pokud tak neučiní a závazku k výživě žalobkyně jako své manželky výrokem soudu sprostěn